

# Rörelsehindrade NBI-elevers bostadsplacering

Av docent Åke Lundberg, Stockholm

## Inledning

Av de 50 elever som tillhöra Stockholmsregionen vid Norrbackainstitutets högstadium, påbyggnadsundervisning samt gymnasium och som tidigare redovisats i samband med en intervjuundersökning (1), är 58 % interna, dvs bo på elevhemmen, samt 42 % externa (bo i föräldrahemmet). Olika social-medicinska faktorer ha studerats för att undersöka vilka som kunna spela roll för huruvida eleven kan bo i föräldrahemmet eller av skilda anledningar bedömts bättre bo på skolans elevhem.

## Metod och material

Materialet har tidigare i detalj beskrivits (1). För att kunna jämföra vilka faktorer som spelar roll för elevernas aktuella bostadsplacering har 43 elever av de 50 medtagits, nämligen de som bo 20 km eller närmare från NBI. 7 elever har icke medtagits då i dessa fall en längre väg mellan föräldrahemmet och NBI utgör en uppenbar anledning till deras internatvistelse. Den närmare geografiska lokaliseringen har tidigare redovisats (2).

## Resultat

Rörelsehindrets grad, uttryckt i rullstolsbehov, torde icke vara någon huvudanledning till bostad i föräldrahemmet eller på NBI att döma av den ringa skillnaden (tabell 1).

Tabell 1. Grad av rörelsehinder

| Bostad   | n  | Rullstol |    |
|----------|----|----------|----|
|          |    | n        | %  |
| Internat | 22 | 13       | 59 |
| Externat | 21 | 11       | 52 |

Föräldrarnas ålder synes ej utgöra skäl till om eleven bor hemma eller ej (tabell 2). Man skulle

Tabell 2. Föräldrars ålder

| Bostad   | n  | Median |     | Variationsgräns |       |
|----------|----|--------|-----|-----------------|-------|
|          |    | Far    | Mor | Far             | Mor   |
| Internat | 22 | 31,5   | 27  | 20—41           | 19—48 |
| Externat | 21 | 33     | 30  | 24—60           | 20—36 |

kunnat vänta sig att interna elevers föräldrar genomsnittligt skulle vara äldre än externa elevers, då högre ålder hos föräldrarna kunde tänkas som bidragande orsak till internatvistelsen. De interna elevernas föräldrar äro istället några år yngre än de externa elevernas, men någon säkerställd skillnad föreligger inte.

Tabell 3. Föräldrars civilstatus

| Bostad   | n  | Splittrad fam. |    |
|----------|----|----------------|----|
|          |    | n              | %  |
| Internat | 22 | 9              | 41 |
| Externat | 21 | 5              | 24 |

41 % av de interna eleverna tillhöra splittrade familjer (tabell 3). Motsvarande siffra för de externa eleverna är 24 %. Denna frekvens överensstämmer med vad Gustav Jonsson och Anna-Lisa Kälvesten fann i sitt normalmaterial av 222 Stockholmspojkar (3) där irreguljära familjer förelåg i 24 %. I NBI-materialet föreligger således en på-

taglig skillnad mellan interna och externa elever vad gäller föräldrarnas civilstatus. Möjligheten för den icke splittrade familjen att ha sitt rörelsehindrade skolbarn boende hemma, synes således väsentligt större än för den irreguljära familjen.

Externatelevernas familjer visar sig bo endast obetydligt rymligare, vilket visar att de familjer som önska ha sitt barn hemma, icke i någon större utsträckning påverkas av utrymmesskäl (tabell 4).

Tabell 4. Hemmabostadens storlek  
(Måttenhets: antal rum/antal personer)

| Bostad   | n  | Median | Variationsgräns |
|----------|----|--------|-----------------|
| Internat | 22 | 0.75   | 0.3—3.0         |
| Externat | 21 | 0.80   | 0.3—1.5         |

Avståndet mellan hemmet och Norrbackainstitutet för de föräldrar som bo 20 km eller mindre från Norrbackainstitutet synes icke inverka på huruvida eleven är intern eller extern (tabell 5). Transport-

Tabell 5. Avstånd mellan hem och NBI

| Bostad   | n  | Kilometer |                 |
|----------|----|-----------|-----------------|
|          |    | Medeltal  | Variationsgräns |
| Internat | 22 | 8.2       | 1—19            |
| Externat | 21 | 7.8       | 2—16            |

problemet mellan hem och skola synes inom denna grupp icke vara av den omfattning att det påtagligt inverkar på elevens bostadsplacering i internat respektive föräldrahem.

## Samanfattning

43 elever från Stockholmsregionen vid NBI:s högstadium, påbyggnadsundervisning samt gymnasium ha sina hem 20 km eller närmare från NBI. Sociala och medicinska faktorer har studerats för att undersöka vilken faktor som spelar största rollen för huruvida eleven kan bo hemma eller av annan anledning bedöms bättre bo på skolans elevhem.

Grad av rörelsehinder uttryckt i rullstolsbehov torde spela roll, dock ej avgörande. Föräldrarnas ålder, hemmabostadens storlek samt transportsvårigheter synes icke påverka bostadsplaceringen. Huvudanledningen torde sökas i föräldrarnas civilstatus, då splittrade familjer förekommer väsentligt oftare i de interna elevernas föräldrahem.

## LITTERATURREFERENSER

1. Lundberg, Åke: Rörelsehindrade ungdomars skolsituation. Önskemål och synpunkter från en elev- och föräldraintervju vid NBI:s skolor. Socialmedicinsk tidskrift, 1967.4.214.
2. Lundberg, Åke: Rörelsehinder hos Stockholmsregionens skolelever vid NBI. Socialmedicinsk tidskrift, 1966.8.378.
3. Jonsson, Gustaf och Kälvesten, Anna-Lisa: 222 Stockholmspojkar. En socialpsykiatrisk undersökning av pojkar i skolåldern. Almqvist & Wiksell, Uppsala, 1964

Utredningen har utförts med ekonomiskt bidrag från Folke Bernadotte-stiftelsen för barn med cerebral pares.

Adress: Elevmedicinska avdelningen, Norrbackainstitutet, Stockholm Va.